

14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ
2023

Μουσείο Τσιτσάνη | Τρίκαλα

**Εργαστήριο τυπολογίας ασφαλούς
λαπαροσκοπικής χολοκυστεκτομής**

Γενικό Νοσοκομείο Τρικάλων

Ελληνική
Χειρουργική Εταιρεία

Πανεπιστημιακή Χειρουργική
Κλινική Λάρισας,

Ιατρικός
Σύλλογος Τρικάλων

Η λαπαροσκοπική χολοκυστεκτομή, μια από τις συχνότερες επεμβάσεις της γενικής χειρουργικής, μπορεί να οδηγήσει σε ιδιαίτερα δυσεπίλυτες και βαρύτατες επιπλοκές για τον ασθενή, όσο και δυσοίωνες ιατρονομικές συνέπειες για το χειρουργό. Η κυριότερη από αυτές είναι η κάκωση του χοληδόχου πόρου. Η χειρουργική δεξιότητα και η εμπειρία, από μόνες τους, όσο σημαντικά εφόδια και αν αποτελούν για την εκτέλεση της (οποιασδήποτε) επέμβασης, δεν προφυλάσσουν, όπως επισημαίνεται κατά επανάληψη από τη βιβλιογραφία, από την επίφοβη και τραγική αυτή επιπλοκή. Και αυτό γιατί δεν προστατεύουν το χειρουργό από το κυριότερο αίτιο που υποκρύπτεται ως ο πιο συχνός παθογενετικός μηχανισμός για την κάκωση του χοληδόχου πόρου: την διεγχειρητική οπτική εξαπάτηση του χειρουργού από την εικόνα της λαπαροσκόπησης, που οδηγεί στην εσφαλμένη ταυτοποίηση των ανατομικών δομών. Αντίδοτο σε αυτή την παγίδα της εξαπάτησης από την οπτική πλάνη που δημιουργεί στο χειρουργό μια εσφαλμένη αντίληψη και ερμηνεία αυτών που βλέπει στην οθόνη διεγχειρητικά, αποτελεί ακριβώς εκείνη η νοοτροπία, η οποία προειδοποιεί το χειρουργό τότε κινδυνεύει να υποπέσει σε αυτή τη λανθασμένη εντύπωση για την διεγχειρητική ταυτοποίηση των ανατομικών δομών. Πρόκειται δηλαδή για εκείνη τη νοητική λειτουργία, που βοηθά το χειρουργό να καταλάβει τότε διακυβεύεται η ασφάλεια της επέμβασης, η οποία στην λαπαροσκοπική χολοκυστεκτομή πρέπει να έχει απόλυτη προτεραιότητα. Είναι η νοοτροπία της ασφαλούς χολοκυστεκτομής που περιλαμβάνει συγκεκριμένα βήματα και τυποποιημένες ενέργειες. Ακριβώς αυτό το νοητικό πλαίσιο ασφαλείας για τη λαπαροσκοπική χολοκυστεκτομή – και όχι τη χειρουργική δεξιότητα – θα αναλύσουμε με πρακτικό και απλό τρόπο σε αυτό το εργαστήριο που στοχεύει στη αποκρυστάλλωση της τυπολογίας, της δομημένης δηλαδή και συγκεκριμένης σειράς και ακολουθίας που πρέπει να έχουν όλα εκείνα τα μέτρα και βήματα που κατοχυρώνουν στο μέγιστο δυνατό βαθμό την ασφάλεια κατά τη διάρκεια της λαπαροσκοπικής χολοκυστεκτομής, έτσι ώστε να αποφευχθεί η κάκωση του χοληδόχου πόρου. Μια Ασφάλεια που μπορεί και πρέπει να αναπαραχθεί από κάθε γενικό χειρουργό για κάθε ασθενή.

Δημήτρης Παπαγόρας

08.30 – 09.30 Εγγραφές

09.30 – 10.00 Χαιρετισμοί

10.00 – 11.00

I. Εισαγωγή

Συντονισμός: Γ. Ζωγράφος

1. Παιδεία ασφαλούς λαπαροσκοπικής χολοκυστεκτομής. Σκεπτικό και στόχος. [διάρκεια 30΄] D. Stefanidis
 2. Μηχανισμοί και επιπτώσεις κάκωσης χοληδόχου πόρου [Διάρκεια 20΄] (Π. Λυκούδης)
- Συζήτηση

11.00 – 11.45

II. Στοιχεία ανατομίας με σημασία για την πράξη

Συντονισμός: Κ. Τεπετές

3. Ορολογία δομών ανατομικού προσανατολισμού και αξιοποίηση τους κατά τη διάρκεια της λαπαροσκοπικής χολοκυστεκτομής [Διάρκεια 20΄] (Δ. Παναγιώτου)

- Κυστικό πέταλο
- Ηπατοκυστικό τρίγωνο
- σχισμή Rouvier
- δρεπανοειδής και στρογγύλος σύνδεσμος
- Τμήμα IV ήπατος
- 12δάκτυλο στομάχι

4. Χειρουργική ανατομία [διάρκεια 20΄] (Δ. Γιακουστίδης)
- κυστικού πόρου
 - κυστικής αρτηρίας
 - κοινού ηπατικού - χοληδόχου πόρου
 - δεξιάς ηπατικής αρτηρίας

Συζήτηση

11.45 – 12.00 Διάλειμμα

12.00 – 14.00

III. Κατανόηση και εκτέλεση ασφαλούς λαπαροσκοπικής χολοκυστεκτομής

Συντονισμός: Γ. Γκλαντζούνης, Γ. Δουρίδας, Ι. Μπαλογιάννης

5. Τοποθέτηση κανουλών εργασίας, σωστή εικόνα, σωστή έλξη. Προβλήματα που μπορεί να προκύψουν - επιπλοκές που μπορεί να διαφύγουν (Διάρκεια 15΄). (Θ. Παπαβραμίδης)
 6. Αρχική αναζήτηση, επιβεβαίωση και αξιοποίηση οδηγών ανατομικών δομών. Κρίσιμη οπτική ασφάλειας (ΚΟΑ), ασφαλή και μη ασφαλή επίπεδα παρασκευής [Διάρκεια 20΄] (Κ. Αυγερινός)
 7. Πηγές ενέργειας. Κανόνες χρήσης και επιλογής. (υπάρχουν;) [Διάρκεια 15΄] (Σ. Σωτηριανάκος)
 8. Η ακολουθία ασφαλούς λαπαροσκοπικής χολοκυστεκτομής: σημασία του «διαλείμματος», της επικύρωσης των κρίσιμων «χρόνων», της γνώμης τρίτου, της διεγχειρητικής απεικόνισης (διάρκεια 20΄). (Α. Χαραλαμπίδης)
 9. Παγίδες σφαλμάτων. Τι είναι και πώς αναγνωρίζονται [Διάρκεια 20΄] (Κ. Στάμου)
 10. Εξασφάλιση άριστης θέασης και ορατότητας. Οπτική καταγραφή και τεκμηρίωση της ασφάλειας της επέμβασης [Διάρκεια 15΄] (Χ. Ιορδάνου)
- Συζήτηση

14.00 – 15.00 Διάλειμμα

15.00- 16.00

IV. Δύσκολη χολοκυστεκτομή – η «κακή» χολή

Συντονισμός: Μ. Ευθυμίου, Α. Κυριακίδης, Α. Τσαρούχα

11. Αποσαφήνιση της έννοιας «δύσκολη χολοκυστεκτομή» [Διάρκεια 20΄] (Κ. Λασιθιωτάκης)
 12. Προβλεπτικοί παράγοντες δύσκολης χολοκυστεκτομής πριν από το χειρουργείο [Διάρκεια 15΄] (Α. Διαμαντής)
 13. Προειδοποιητικοί παράγοντες δύσκολης χολοκυστεκτομής κατά τη διάρκεια του χειρουργείου [Διάρκεια 15΄] (Σ. Αρναούτος)
- Συζήτηση

16.00 – 17.00

V. Διαχείριση της δύσκολης χολοκυστεκτομής

Συντονισμός: Γ. Ζωγράφος, Δ. Λύτρας, Δ. Συμεωνίδης

14. Στρατηγικές διαχείρισης (τι περιλαμβάνουν, πότε πρέπει να ενεργοποιηθούν και ποιο το σκεπτικό τους) [διάρκεια 20΄] (Δ. Κορκολής)
 15. Τεχνικές διαφυγής (πώς ορίζονται, ποιες είναι, πότε πρέπει να εκτελούνται και με ποιο τρόπο) [διάρκεια 20΄] (Κ. Τούτουζας)
- Συζήτηση

17.00 – 17.15 διάλειμμα

17.15 – 18.00

VI. Πρόσωπο με πρόσωπο με την κάκωση χοληφόρων

Συντονισμός: Σ. Πιερρακάκης

16. Τι κάνω; Πρακτικός αλγόριθμος [διάρκεια 15΄] Δ. Παπαγόρας
 17. Οδηγός ιατρονομικής εμπλοκής [διάρκεια 15΄] Γ. Δουρίδας
- Συζήτηση

18.00 – 19.15

VI. Βιντεοπροβολές

Συντονισμός: Δ. Λύτρας, Ι. Πλιάκος, Γ. Χριστοδουλίδης, Κ. Μανές, Δ. Παπαγόρας, Κ. Στάμου

18. «εύκολη» ασφαλής λαπαροσκοπική χολοκυστεκτομή με τεκμηρίωση ΚΟΑ
19. «δύσκολη» ασφαλής λαπαροσκοπική χολοκυστεκτομή με τεκμηρίωση ΚΟΑ
20. ανέφικτη ασφαλής λαπαροσκοπική χολοκυστεκτομή – στρατηγικές διαφυγής

19.15 – 19.30

VII. Collectanea βιωμάτων πάνω στην λαπαροσκοπική χολοκυστεκτομή

Συντονισμός: Γ. Δουρίδας

- Σ. Πιερρακάκης
21. Από την πρώτη λαπαροσκοπική χολοκυστεκτομή μέχρι σήμερα

19.30 – 19.50

Συντονισμός: Δ. Ζαχαρούλης

- Πρακτικές κατευθυντήριες οδηγίες για την ασφαλή χολοκυστεκτομή D. Stefanidis

19.50 – 20.00

Συζήτηση συμπεράσματα

Κωνσταντίνος Αλεξίου, Αθήνα
Σπυρίδων Αρναούτος, Σπάρτη
Γεώργιος Ζωγράφος, Αθήνα
Κωνσταντίνος Αυγερινός, Αθήνα
Δημήτριος Γιακουστίδης, Θεσσαλονίκη
Γεώργιος Γκλαντζούνης, Ιωάννινα
Αλέξανδρος Διαμαντής, Βόλος
Γεράσιμος Δουρίδας, Αθήνα
Μάνθος Ευθυμίου, Λάρισα
Δημήτριος Ζαχαρούλης, Λάρισα
Χρήστος Ιορδάνου, Αθήνα
Δημήτριος Κορκολής, Αθήνα
Αλέξανδρος Κυριακίδης, Άμφισσα
Κωνσταντίνος Λασιθιωτάκης, Ηράκλειο
Παναγής Λυκούδης, Αθήνα
Δημήτριος Λύτρας, Βόλος
Κωνσταντίνος Μανές, Αθήνα
Ιωάννης Μπαλογιάννης, Λάρισα
Δημήτριος Παναγιώτου, Τρίκαλα
Θεοδόσης Παπαβραμίδης, Θεσσαλονίκη
Δημήτρης Παπαγώρας, Τρίκαλα
Στέφανος Πιερρακάκης, Αθήνα
Ιωάννης Πλιάκος, Θεσσαλονίκη
Νικόλαος Σικαλιάς, Καλαμάτα
Κωνσταντίνος Στάμου, Αθήνα
Dimitrios Stefanidis, Indianapolis
Δημήτριος Συμεωνίδης, Λάρισα
Σωτήρης Σωτηριανάκος, Σπάρτη
Κωνσταντίνος Τεπετές, Λάρισα
Κωνσταντίνος Τούτουζας, Αθήνα
Αλεξάνδρα Τσαρούχα, Αλεξανδρούπολη
Αλέξανδρος Χαραλαμπίδης, Αθήνα
Γρηγόριος Χριστοδουλίδης, Λάρισα

Γενικό Νοσοκομείο Τρικάλων

Ελληνική
Χειρουργική Εταιρεία

Πανεπιστημιακή Χειρουργική
Κλινική Λάρισας,

Ιατρικός
Σύλλογος Τρικάλων

